

Kapeladun
maizterraren
abentura

ARTHUR CONAN DOYLE

BOOKTEGI

Guztion liburuak, guztiontzat

booktegi.eus

ARTHUR CONAN DOYLE

Kapeladun maizterraren abentura

itzulpena:

Urko Larrauri

zuzenketa:

Paule Rementeria

maketazioa:

Leire Urbieta

Sherlock Holmes jauna hogeita hiru urtez jardunean egon zela eta horietatik hamazazpitan berarekin elkarlanean aritzeko eta bere egitekoen oharrek gordetzeko baimena eman zidatela uste denean, argi geratuko da material multzo bat daukadala nire aginduetara. Arazoa beti izan da, ez aurkitzea, aukeratzea baizik. Hor dago apalategi bat betetzen duten urte-liburu-ilara luzea, eta hor daude agiriz betetako bidalketa-zorroak, ikaslearen harrobi ezin hobea, ez bakarrik krimena, baita garai viktoriar berantiarreko eskandalu sozial eta ofizialak ere. Azken hauei buruz, esan dezaket ez dutela zertan beldurrik izan letra agoniatuan idazleek, beren familien ohorea edo atzerritar ospetsuen ospea ez ukitzeko erregutzen dutenek. Ohore profesionalaren zuhurtzia eta zentzu handia, nire adiskidea beti nabarmendu izan dutenak, lanean ari dira oraindik oroimen horien aukeraketan, eta ez da konfiantzaz abusatuko. Hala ere, azkenaldi honetan paper horiek eskuratzeko eta suntsitzeko egin diren saiakerak gogor gaitzesten ditut modurik indartsuenean. Ezagutzen da laido horien jatorria, eta errepikatzen badira, Holmes jaunaren aginpidea dut esateko politikariari, itsasargiari eta ubarroi trebatuari buruzko istorio guztia jendeari emango zaiola. Gutxienez irakurle batek ulertuko du.

Ez da zentzuzkoa suposatzea kasu horietako bakoitzak Holmesi aukera eman ziola oroimen hauetan azaldu nahi izan ditudan instintu- eta behaketa-dohain bitxiak erakusteko. Batzuetan ahalegin handia egiten zuen fruitua jasotzeko, beste batzuetan erraz erortzen zitzaion magalera. Baina giza tragediarik izugarrienak aukera pertsonalik txikienak ekartzen zizkioten kasu horietan nahasten ziren maiz, eta horixe da orain grabatu nahi dudana horietako bat. Hori esaterakoan, izen eta leku aldaketa txiki bat egin dut, baina, bestela, gertaerak esandakoa dira.

Goizalde bat — berandu zen 1896an —, Holmesen ohar azkar bat jaso nuen, nire asistentzia eskatuz. Iritsi nintzenean, kez betetako giro batean eserita aurkitu nuen, bere aurrean zegoen aulkian potoloa etxeakoandre tankerako emakume zahar eta ama batekin.

"Hau Merrilow andrea da, Brixton hegoaldekoa" esan zuen nire lagunak, eskuaz keinu bat eginez. - Merrilow emakumeak ez dio tabakoari eragozpenik jartzen, Watson, zure ohitura zikinak baimendu nahi badituzu. Merrilow andreak istorio interesgarri bat du kontatzeko, zure presentzia baliagarria izan daitekeen beste garapen batzuetara eraman gaitzakeena. "

-Egin dezakedan guztia...

"Ulertuko duzu, Merrilow andrea, Ronder andrearengana joaten banaiz nahiago nukeela lekuko bat izatea. Hori ulertaraziko diozu gu iritsi aurretik.

"Bedeinka zaitzatela, Holmes jauna" esan zuen gure bisitariak, "zu ikusteko irrikaz dago, parrokia osoa orpoz orpo ekar dezazun!"

-Orduan, arratsaldean goiz etorriko gara. Ikus dezagun gure datuak zuzenak direla hasi aurretik. Ikusten baditugu, Watson doktoreari lagunduko dio egoera ulertzen. Esaten duzu Ronder andrea zure apopiloa izan dela zazpi urtez, eta behin bakarrik ikusi duzula haren aurpegia... "

"Eta Jainkoari nahi nioke halakorik ez egin!" esan zuen Merrilow andreak.

-Ulertzen dudanez, izugarri mutilatua zen.

-Beno, Holmes jauna, nekez esango zenuke aurpegi bat zenik. Hala ematen zuen. Gure esne-saltzaileak goiko leihotik begiratu zuen behin, eta lata eta esnea jardinerara bota zituen. Horrelakoa da aurpegia. "Orain, Merrilow andrea, badakizu zergatik ez dudan inoiz beloa altxatzen. "

-Badakizu ezer haren historiaz?

-Ezer ez.

-Ez al zuen erreferentziarik eman etorri zenean?

-Ez, jauna, baina diru asko eta asko eman zuen. Laurden bateko errenta mahai gainean, aldeztatik eta baldintzak eztabaidatu gabe. Garai hauetan, ni bezalako emakume gaixo batek ezin dio uko egin horrelako aukera bati.

-Zure etxea aukeratzeko arrazoirik eman al du?

-Nirea bidetik oso urrun dago, eta gehienak baino pribatuagoa da. Berriz ere, bakarra hartzen dut, eta ez dut familia propiorik. Beste batzuekin saiatu zela uste dut, eta nirea bere onena zela. Pribatutasuna du helburu, eta ordaintzeko prest dago.

-Zuk diozunez, ez zuen inoiz aurpegiarik erakutsi lehenengo momentutik azkenera, halabeharrezko aldi bakarrean izan ezik. Bada, oso istorio nabarmena da, oso nabarmena, eta ez naiz harritzen hori aztertzea nahi izatea.

-Ez, Holmes jauna, nahikoa pozik nago errenta jasotzen dudan bitartean. Ezin duzu apopilo lasaiagorik eduki, ez eta arazo gutxiago sortzen dituenik ere.

-Orduan, zerk ekarri ditu gauzak burura?

-Osasuna, Holmes jauna. Alferrik galtzen ari dela dirudi. Eta zerbait izugarria du buruan. -Hilketa!- Hilketa! Eta behin entzun nion: "Piztia ankerra!-oihu egin zuen-. Gauean izan zen, eta jo eta jo ibili zen etxean, eta hotzikarak bidali zizkidan. Beraz, goizean harengana joan nintzen. — Ronder andrea — esan nion —, arima kezkatzen dizun zerbait baldin baduzu, hor duzu elizgizona — esan nion —, eta hor polizia. Bien artean laguntza beharko zenuke.-Jainkoarren, polizia ez! Eta hala ere-dio hark-, norbaitek ni hil aurretik egia jakingo balu, lasaitu egingo nintzateke. — Beno — esan nion —, erregularrak eduki nahi ez badituzu, hor duzu detektibe hori — barkatu, Holmes jauna. Eta neska ederrak salto egin zuen. "Hori da gizona", dio neskak.-Ez dut inoiz pentsatu. Ekar ezazu hona, Merrilow andrea, eta etorri nahi ez badu, esaiozu Ronderren basapiztia ikuskizunaren emaztea naizela. Esaiozu hori, eta emaiozu Abbas Parva izena. Hemen dago idatzi zuen bezala, Abbas Parva.-Horrek ekarriko du, nik uste dudana gizona bada. "

-Eta horrela izango da-esan zuen Holmesek.-Oso ondo, Merrilow andrea. Watson doktoarearekin hitz egin nahi nuke. Horrek bazkalordura arte eramango gaitu. Hirurak aldera Brixtonen izango gaituzu zain.

Gure bisitaria gelatik irten bezain laster — Merrilow andrearen progresio-metodoa deskriba dezakeen beste aditzik ez —, Sherlock Holmesek indar handiz bere burua bota zuen izkinan zeuden ohar-liburuen piloarekin gainera). Minutu batzuetan hostoak etengabe kulunkatu ziren, eta gero, pozezko purrustada batez, bilatzen zuenaz jabetu zen. Hain zegoen asalaturik, ezen ez baitzen altxatu, baizik eta lurrean eserita, Buda bitxi bat bezala, hankak gurutzatuta, liburu itzelak inguruan, eta bat belauen gainean zabalik.

-Kasuak kezkatzen ninduen une hartan, Watson. Hona hemen nire bazterreko oharrak hori frogatzeko. Aitortzen dut ezin nuela ezer egin. Eta, hala ere, ziur nengoen auzitegiko medikua oker zegoela. Ez al duzu gogoan Abbas Parvaren tragedia?

-Ez, Holmes.

-Eta oraindik nirekin zeunden. Baina, dudarik gabe, nire irudipena oso azalekoa zen, ez baitzegoen zer eginik, eta ezein alderdik ez baitzuen nire zerbitzurik eskaini. Gustatuko litzaizuke egunkariak irakurtzea?

-Ez al zenizkidake puntuak emango?

-Hori oso erraz egiten da. Zure oroimenera itzuliko da hitz egiten ari naizen bitartean. Ronder, jakina, etxeko hitz bat zen. Wombwell eta Sanger izan zituen aurkari, bere garaiko ikuslerik handienetako bat. Hala ere, bada ebidentziarik edateko hartu zuela, eta bai bera eta bai bere ikuskizuna beheko mailan zeudela tragedia handiaren unean. Karabana gauerako gelditua zen Abbas Parvan, Berkshireko herrixka batean, horre hura gertatu zenean. Wimbledonerako bidean zihoazen, errepidez, eta kanpatu besterik ez zuten egiten, eta ez zuten erakusten, lekua hain txikia denez, ez baitzieten irekiko.

Ipar Afrikako lehoi eder bat zeukaten erakusketen artean. Sahara King zuen izena, eta Ronderren eta bere emaztearen ohitura zen kaiolan erakusketak egitea. Hona hemen emanaldiaren argazki bat. Horren bidez, konturatuko zara Ronder sekulako porzinea zela, eta emaztea oso emakume bikaina. Inkesten arabera, lehoia arriskutsua zelako zantzuak agertu ziren, baina, ohi bezala, familiartasunak mesprezua sortu zuen, eta ez zen horretaz ohartu.

Ohikoa zen Ronderrek edo bere emazteak gauetz lehoiari jaten ematea. Batzuetan joaten zen bat, besteetan biak, baina inoiz ez zioten beste inori uzten hori egiten, uste baitzuten janari-eramaileak ziren bitartean ongile gisa hartuko zituela, eta ez zituela inoiz molestaturiko. Gau hartan, duela zazpi urte, biak joan ziren, eta gertaera izugarri bat gertatu zen, inoiz argitu ez dena.

Badirudi kanpaleku osoa gauerdi aldera piztu zela animaliaen orroengatik eta emakumearen garrasiengatik. Morroiak eta enplegatuek korrika irten ziren dendetatik, farolak zeramatzatela, eta argiarekin ikuskizun ikaragarria ikusi zen. Ronder zetzan, buruaren atzealdean zanpatuta eta garondoan atzaparkada sakonak zituela, zabalik zegoen kaiolatik hamar bat metrora. Kaiolako atetik hurbil, Ronder andrea zegoen, bizkarrean, kreatura bere gainean kokoriko eta karraska. Halako moldez urratu zion aurpegia, non ez baitzen sekula pentsatzen bizi zitekeenik. Zirkuko gizon batzuek, Leonardo gizon indartsua eta Griggs pailazoa buru zituztela, hagaxka eta guzti atera zuten izakia, eta kaiolara jauzi egin eta bertan giltzapetu zuten. Nola askatu zen misterioa zen. Biek kaiolan sartzeko asmoa zutela susmatzen zen, baina atea askatu zutenean, izakia haiengana hurbildu zen. "Koldarra! Koldarra! Sei hilabete igaro ziren deklaratzeko moduan egon arte, baina ikerketa behar bezala egin zen, zorigaitzoko heriotzaren epai nabarmenarekin.

-esan nuen.

-Hala esan dezakezu. Eta, hala ere, baziren puntu bat edo bi Berkshire Constabularyko Edmunds gaztea kezkatzen zutenak. Mutil azkarra! Geroago Allahabadera bidali zuten. Horrela heldu nion gaiari, zeren erori eta pipa bat edo bi erre baitzituen gainean.

-Gizon argal eta ile horikoa?

-Bai horixe. Ziur nengoen oraingo bidea hartuko zenuela.

-Baina zerk kezkatzen zuen?

-Beno, biok kezkatuta geunden. Hain zaila zen arazoa berreraikitzea. Begiratu lehoiaren ikuspuntutik. Askatuta dago. Zer egiten du? Dozena erdi bat aurreratzen ditu, eta horrek Ronderrera eramaten du. Ronder jiratzen da hegan egiteko — atzapar markak zituen buruan —, baina lehoiak lurrera botatzen du. Gero, muga egin eta ihes egin beharrean, kaiola ondoan zegoen emakumearengana itzultzen da, eta honek jo eta aurpegia mastekutzen dio. Gero, berriz ere, haren oihu haiek senarrak nola edo hala huts egin ziola aditzera emango zuten. Zer egin zezakeen gizajoak hari laguntzeko? Ikusten al duzu zailtasuna?

-Kaixo.

-Eta gero beste gauza bat gertatu zen. Pentsatzen dudan bezala itzultzen zait. Froga batzuk zeuden, lehoia orroka eta emakumea garrasika ari zen unean bertan, gizon bat izu-ikaraz oihuka hasi zela.

-Arronder hori, dudarik gabe.

-Beno, burezurra txikituko baliote, nekez espero izango zenuke haren berririk berriro. Gutxienez bi lekukok hitz egin zuten gizon baten eta emakume baten garrasien artean.

Kanpamentu osoa garrasika ari zela uste dut. Beste puntuei dagokienez, uste dut irtenbide bat iradoki dezakedala.

-Pozten naiz horretaz.

Biak elkarrekin zeuden, kaiolatik hamar metrora, lehoia askatu zenean. Gizona jiratu eta lurrera bota zuten. Emakumeak kaiolan sartu eta atea ixtea pentsatu zuen. Bere babesleku bakarra zen. Lortu zuen, eta iritsi zenean, piztia atzetik joan zitzaion eta jo egin zuen. Senarrarekin haserre zegoen, piztiaren asmoak jiratzean zapuztu/oztopatu zituelako. Aurre egin izan balioke, ziria sar ziezaioketen. "Koldarra!" oihukatzen zuen.

-Brilliant, Watson! Zure diamantearen akats bakarra.

-Zer gertatzen da, Holmes?

-Biok kaiolatik hamar pausora bazeuden, nolatan askatu zen piztia?

-Baliteke askatu duen etsairen bat izatea?

-Eta zergatik egin behar zien eraso modu basatian, haiekin jolasteko eta kaiola barruan trikimailuak egiteko ohitura zuenean?

-Baliteke etsai berak zerbait egin izana hura haserretzeko.

Holmesek pentsakor begiratu eta isilik geratu zen une batez.

-Beno, Watson, hau esan behar da zure teoriaren arabera. Ronder etsai askoko gizona zen. Edmundsek esan zidan bere kikaretan izugarria zela. Gizon ikaragarri batek madarikatu eta labankatu egiten zituen bidean sartzeko zitzazkion guztiak. Espero dut munstro bati buruzko oihu horiek, gure bisitariak aipatu dituenak, alde egindako maitearen gaueko oroigarriak izatea. Hala ere, gure espekulazioak alferrikakoak dira datu guztiak izan arte. Apaingailua eper hotz bat dago, Watson, eta Montrachet botila bat. Berritu ditzagun indarrak, dei berri bat egin baino lehen.

Gure urkatzeak Merrilow andrearen etxean utzi gintuenean, andre mardul hura aurkitu genuen bere etxe apal baina erretiratuaren ate irekia ixten. Argi zegoen bere kezka nagusia ez zela apopilo baliotsu bat galtzea, eta erregutzen zigun, gu azaldu aurretik, esan eta egin genezan ezer hain amaiera

desiragarria ekar zezakeenik. Gero, lasaitu ondoren, alfonbra txarreko eskailera zuzenean gora jarraitu genion, eta apopilo misteriotsuaren gelara eramán gintuzten.

Leku hurbila zen, zimurra, gaizki aireztatua, espero izatekoa zenez, presoak gutxitan uzten baitzuen. Piztiak kaiolan gordetzeagatik, emakumea, patuaren ordainez, kaiolan piztia bihurtu zela zirudien. Orain besaulki hautsi batean zegoen eserita, gelako txoko ilunean. Urte luzeetako geldotasunak bere irudiaren lerroak harrotu zituen, baina aldi batean ederra izango zen, eta oraindik betea eta atsegingarria. Estalki ilun lodi batek estaltzen zion aurpegia, baina goiko ezpainaren ondo-ondoan moztuta zegoen, eta agerian uzten zituen aho perfektu bat eta kokots delikatu biribil bat. Oso emakume nabarmena izan zela pentsa nezakeen. Haren ahotsa ere ongi modulatu eta atsegina zen.

-Nire izena ez zaizu arraroa egiten, Holmes jauna-esan zuen.-Horrek ekarriko zintuela uste nuen.

-Hala da, andrea, nahiz eta ez dakidan nola dakizun zure etxean interesaturik nengoela...

-Osasuna berreskuratu nuenean jakin nuen, eta Edmunds jaunak, konderriko detektibeak, aztertu ninduen. Gezurra esan diot. Agian zuhurragoa izango zen egia esan izan banio.

-Egia esatea zuhurragoa izan ohi da. Baina zergatik esan diozu gezurra?

-Beste norbaiten patua horren mende zegoelako. Badakit oso izaki baliogabea zela, eta, hala ere, ez nuke haren hondamendia nire kontzientziaren gainean eduki nahi. Hain hurbil egon ginen... hain hurbil!!

"

-Baina eragozpen hau kendu al da?

-Bai, jauna. Aipatu dudán pertsona hil egin da.

-Orduan, zergatik ez diozu poliziari ezer esan behar?

-Beste pertsona bat kontuan hartu behar delako. Beste pertsona hori ni naiz. Ezin nuen jasan poliziaren azterketa batetik etorriko zen eskandalua eta publizitatea. Ez dut bizitzeko astirik, baina arazorik gabe hil nahi dut. Eta, hala ere, nire istorio lazgarria kontatu ahal izango nion gizon zentzuduna aurkitu nahi nuen, joaten naizenean dena hondatuta gera dadin.

-Eskerrik asko, andrea. Aldi berean, pertsona arduratsua naiz. Ez dizut hitzematen hitz egiten duzunean ez dudala pentsatuko kasua poliziara eraman behar dudanik.

-Ez dut uste, Holmes jauna. Zure izaera eta metodoak ondoegi ezagutzen ditut, zure lanari jarraitu baitiot urte batzuetan. Irakurtzea da patuak utzi didan plazer bakarra, eta faltan botatzen dut munduan gertatzen den ezer gutxi. Baina, nolana ere, nire tragediari egin diezaiokezun erabileraz baliatuko naiz. Hori esateak arindu egingo dit gogo.

-Nire adiskidea eta biok gustura entzungo genuke.

Emakumea zutitu eta tiradera batetik gizon baten argazkia atera zuen. Akrobata profesionala zen argi eta garbi, gizon fisionomiko bikaina, beso handiak bular puztuan gurutzatuta eta bibote astunaren azpitik irribarra ateratzen zitziola, konkista askotako gizonaren irribarre gogobetegarria.

-Hori Leonardo da-esan zuen-.

-Leonardo, gizon indartsua, frogak eman zituena?

-Berdin. Eta hau... hau nire etxea da. "

Aurpegi beldurgarria zen, giza zerria, edo, hobeto esanda, giza basurdea, izugarria baitzen bere aberetasunean. Irudika zitekeen aho zital hura bere amorrutan xanpaka eta bitsa zeriola, eta burura zitezkeen begi txiki biziotsu haiek, munduari begiratzean gaiztakeria hutsa dariola. Ruffian, zakarra, piztia, dena idatzita zegoen aurpegi astun hartan.

-Bi argazkik lagunduko dizuete, jaunok, istorioa ulertzen. Zirkuko neska gajo bat nintzen, zerrautsean hezia, eta hamar urte bete baino lehen malgukiak egiten nituen uztaian zehar. Emakume egin nintzenean, gizon hark maite ninduen, harena bezalako lizunkeriak maitasuna dei badezake, eta une gaizto batean haren emazte bihurtu nintzen. Egun hartatik aurrera infernua nengoen, eta bera, oinazetu ninduen deabrua. Ikuskizunean ez zegoen tratamendu horren berri ez zuenik. Besteengatik abandonatu ninduen. Lotu eta zigorraz jo ninduen kexatu nintzenean. Denak nitaz errukitzen ziren eta denek gorrotatzen zuten, baina zer egin zezaketen? Haren beldur ziren, bat eta denak. Izan ere, izugarria zen une oro, eta hiltzaile mozkortuta zegoenean. Behin eta berriz erasotzen zioten, eta basapiztiekiko

ankerkeriagatik, baina diru asko zeukan, eta isunak ez ziren ezer berarentzat. Gizon onenek utzi gintuzten, eta ikuskizuna maldan behera hasi zen. Leonardo eta biok bakarrik eutsi genion, Jimmy Griggs pailazoarekin batera. Gizajoa, ez zuen grazia handirik egiteko, baina ahal zuena egin zuen gauzak elkarrekin mantentzeko.

-Orduan, Leonardo gero eta gehiago sartu zen nire bizitzan. Ikusten duzu nolakoa zen. Ezagutzen dut orain gorputz bikain hartan ezkutaturik zegoen izpiritu gaixoa, baina nire senarraren aldean Gabriel aingerua zirudien. Errukitu eta lagundu egin zidan, azkenean gure intimitatea maitasun bihurtu zen arte: maitasun sakon, sakon, grinatsua, nik amestu nuen bezalako maitasuna, baina inoiz ez nuen sentitzeko esperantzarik izan. Nire senarrak susmo txarra hartu zion, baina uste dut koldarra eta koldarra zela, eta Leonardo zela beldurra zion gizon bakarra. Mendeku hartu zuen bere erara, ni inoiz baino gehiago torturatuz. Gau batean, nire oihuek Leonardo gure furgonetako atera eraman zuten. Tragediatik hurbil geunden gau hartan, eta laster ulertu genuen maitaleak eta biok ezin zitekeela saihestu. Nire senarra ez zen bizitzeko egokia. Hiltzeko asmoa genuen.

-Leonardok burmuin argia zuen. Berak planifikatu zuen. Ez diot hori berari leporatzeko, prest bainengoen bide guztian berarekin joateko. Baina ez nuen inoiz horrelako plan batean pentsatu behar. Klub bat egin genuen — Leonardok egin zuen — eta berunezko buruan altzairuzko bost iltze luze lotu zituen, puntuak kanporantz, lehoiaren atzaparra bezain zabal. Horrek eman behar zion nire senarrari bere heriotza-kolpea, eta, hala ere, utzi egin behar zuen frogara: Gau iluna izan zen senarra eta biok, ohi genuen bezala, piztiari jaten ematera jaitsi ginenean. Haragi gordina zinkezko ontzi batean eraman genuen. Leonardo kamioneta handiaren kantoian zegoen zain, kaiolara iritsi baino lehen igaro behar baikenuen. Mantsoegi zihoan, eta haren aurretik pasa ginen jo ahal izan baino lehen, baina oin-puntetan jarraitu zigun, eta klubak nire senarraren burezura txikitu zuenean entzun nuen istripua. Pozaren pozez jauzi egin zidan bihotzak soinuaren aurrean. Jauzi batez aurrera egin nuen, eta lehoi handiaren kaiolako ateari eusten zion harrapakina askatu nuen.

-Eta orduan gauza ikaragarria gertatu zen. Entzun zenezakeen izaki horiek zeinen azkar usaintzen duten giza odola, eta nola kitzikatzen dituen. Instintu arraro batek une batean esan zion izakiari gizaki bat hil zela. Barrak labaintzen ari nintzela, mugarritu egin zen, eta nire gainean zegoen instant batean. Leonardok salba nintzakeen. Aurrerantz oldartu eta basapiztia bere makilaz jo izan balu, agian kikildu egingo zuen. Baina gizonak adorea galdu zuen. Izu-ikaran oihuka entzun nuen, eta gero jiratzten eta hegan ikusi nuen. Une berean lehoiaren hortzek topo egin zuten nire aurpegian. Haren hats bero eta zikinak pozoitu egin ninduen ordurako, eta ia ez nintzen oinazeaz jabetzen. Esku ahurrez saiatu nintzen masailezur handi odoloztatuak nigandik urruntzen, eta oihu egin nuen laguntza eske. Kanpamentua mugitzen ari zela konturatu nintzen, eta orduan, Leonardo, Griggs eta beste gizon talde bat gogoratzen

dut, izakiaren atzaparretatik arrastaka ateratzen nindutela. Hori izan zen nire azken oroitzapena, Holmes jauna, hilabete nekatu askotan. Neure baitara etorri eta neure burua ispiluan ikusi nuenean, lehoi hura madarikatu nuen — ai, nola madarikatu nuen! — ez nire edertasuna erauzi zidalako, baizik eta bizia kendu ez zidalako. Desio bakarra nuen, Holmes jauna, eta hura asetzeko adina diru nuen. Nire aurpegi gaixoa inork ikus ez zezan estaltzea zen, eta inoiz ezagutu nuen inork aurkituko ez ninduen lekuan bizitzea. Hori zen egin behar nuen guztia, eta horixe egin dut. Hiltzeko zulora arrastaka sartu den piztia gaixo zauritu bat, Eugenia Ronder-en azkena. "

Puska batean isilik egon ginen, emakume dohakabeak bere istorioa kontatu ondoren. Orduan Holmesek bere beso luzea luzatu eta ukabilkada bat eman zion eskuan, nik gutxitan erakutsi nion bezalako begikotasun keinuaz.

-esan zuen. "Neska hori! Patuaren bideak nekez uler daitezke. Gero ordainik ez badago, mundua txantxa krudela da. Eta Leonardo gizon hori?"

-Ez dut berriro ikusi, ezta haren berririk izan ere. Agian oker egon naiz bere kontra hain mingots sentitzean. Lehoiak utzitako gauza bezala maita zezakeen berehala herrialde osoan zehar garraiatzen genituen ergeletako bat. Baina emakume baten maitasuna ez da hain erraz baztertzen. Piztiaren atzaparren azpian utzi ninduen, desertatu egin ninduen premian, eta hala ere ezin izan nuen urkabera eraman. Niri bost axola zitzaidan zer gertatu zitzaidan. Zer izan liteke nire benetako bizitza baino beldurgarriagorik? Baina ni Leonardo eta bere gizenaren artean nengoen...

-Eta hilda dago?

Joan den hilean ito egin zen Margate inguruan bainatu zenean. Egunkarian ikusi nuen haren heriotza.

-Eta zer egin zuen bost hatzaparreko klub honekin, zure historia osoaren zatirik berezi eta burutsuena baita?

-Ezin dut esan, Holmes jauna. Kanpamentuaren ondoan kizkakilo bat (kare-hobia) dago, oinarrian urputzu berde sakon bat duena. Agian porro horren sakonean...

-Beno, beno, orain ez du garrantzi handirik. Kasua itxita dago.

-Bai-esan zuen emakumeak-, kasua itxita dago. Jaiki ginen joateko, baina emakumearen ahotsean bazen Holmesen arreta geldiarazten zuen zerbait. Harengana jiratu zen bizkor.

-Zure bizitza ez da zurea-esan zuen-. Kendu eskuak gainetik.

-Zertarako balio dio inori?

-Nola jakin dezakezu? Pazientziatzko sufrimenduaren adibidea, berez, ikasgairik baliotsuena da mundu ezinegonarentzat.

Emakumearen erantzuna izugarria izan zen. Beloa altxatu eta argira aurreratu zen.

-Zuk jasango ote zenuke-esan zuen-.

Izugarria izan zen. Ezein hitzek ezin du deskribatu aurpegi baten esparrua aurpegia bera desagertu denean. Bi begi marroi, bizi eta eder, zorigaiztoko hondamen hartatik triste begira, ikusmira lazgarriago bihurtu besterik ez zuten egin. Holmesek eskua jaso zuen erruki eta protesta keinuz, eta elkarrekin irten ginen gelatik.

Handik bi egunera, lagunari deitu nionean, harro samar seinalatu zuen bere tximiniaren gainean zegoen botila urdin txiki bat. Jaso dut. Pozoi gorriaren etiketa bat zegoen. Almendra usain atsegina piztu zen ireki nuenean.-esan nuen nik.

-Bai horixe. Postaz iritsi da.-Nire tentazioa bidaltzen dizut. Zure aholkuari jarraituko diot. Hori zen mezua. Uste dut, Watson, igartzen dugula bidali zuen emakume ausartaren izena.